

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Димо Кръстев Пенков, СУ “Св. Климент Охридски”,
Богословски факултет

за представените от доц. д-р Клара Асенова Тонева
научни трудове във връзка с участие в обявен конкурс за „професор“ по
професионално направление 2.4. Религия и теология (История на
религиите),
ДВ, бр. 63/30.07.2021 г.

Становището е изготвено въз основа на:

Заповед на Ректора на Университета № РД 38-450/17.09.2021 г.

Протокол № 1 на Научното жури от 07.10.2021 г.

1. Кратки биографични данни за кандидата.

Доц. д-р Клара Асенова Тонева е дългогодишен преподавател по дисциплината „История на религиите“ и участва като единствен кандидат в обявения конкурс за „професор“ за нуждите на Богословския факултет. Тя е родена на 2.05.1971 г. Завършва средното си образование в Природоматематическата гимназия „Д. Каляшки“ в гр. Кюстендил през 1989 г. От 1990 до 1995 г. следва теология в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Дипломира се с дипломна работа на тема „Религиозността на Любен Каравелов“ под ръководството на проф. д-р Николай Маджуров. В периода 2000 – 2003 година е редовен докторант по „История на религиите“ в Богословския факултет на СУ. След успешната защита на своя дисертационен труд на тема „Положението на жената като съвременно предизвикателство пред исляма“ през 2004 г. тя придобива образователната и научна степен „доктор по теология“. В периода 2002 –

2003 г. е хонорирован асистент, а през 2004 г. е назначена за главен асистент в катедра „Систематическо и практическо богословие“. През 2012 г., въз основа на хабилитационен труд на тема „Ислямската представа за Иисус Христос (православно-богословско изследване)“, тя е назначена за доцент в същата катедра.

2. Обща характеристика на научната продукция, включена в конкурса

В настоящия конкурс за професор, обявен в ДВ, бр. 63/30.07.2021 г., тя участва с две монографии, четири студии, 16 статии, две учебни помагала. Те са от различен характер и демонстрират добрата богословска подготовка и разпознаваем стил на доц. д-р Клара Тонева. От оформянето на представените трудове проличава също и безспорната езикова култура на кандидата, изразяваща се в точен изказ и специфична хармоничност на текстовете.

Към дейността на доц. д-р Клара Тонева трябва да отбележа и нейните участия в национални и международни конференции, както и в няколко научно-изследователски проекта, пряко свързани с преподаваните от нея дисциплини в Богословския факултет и извън него.

Основната монография, с която доц. д-р Клара Тонева участва, е „Секуларизираната религиозност“, С. 2018, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. Този труд е обсъден в катедра „Историческо и систематическо богословие“ с протокол № 5 от 16.01.2018 г. По същество, представлява едно навременно богословско изследване в контекста на феномена „секуларизирана религиозност“ и опитите за неговото адекватно интерпретиране и изясняване. Това, което прави впечатление, е умението на автора да разгръща изследваната проблематка в целия ѝ фундаментален, динамичен и приложен аспект. Представената монография би могла да бъде приносна в много различни области на хуманитарните науки, свързани със създаването на резултатни и отговарящи на изискванията на

днешния живот програми и стратегии в служение на човека и обществото. Няма никакво съмнение, че монографията на колегата Клара Тонева е една старателно планирана, добре промислена и систематично изпълнена научна работа, която заслужава адмирации и висока оценка. Това, което я отличава от други подобни изследвания (вж. напр. прот. Р. Бигович „Секуларизираната религиозност на нашето време“ В: Църква и общество, С., 2003, с. 183–211), е мащаба, концептуалната насоченост и степента на задълбоченост в детайлите по отношение на тази сложна и нееднозначно интерпретирана проблематика. Като цяло, разглежданата монография представлява ценно изследване не само в областта на История на религиите, чиято традиция надгражда, но и в областта на Християнската социология.

Другият основен труд, с който доц. Клара Тонева участва в конкурса, „Църквата – общност на любовта“, С., 2008, изд. „Плеяда“, е извън научното поле на „История на религиите“, като се вписва в друга богословска дисциплина – Догматическото богословие. Поради така възникналото несъответствие между този текст и обявения конкурс по „История на религиите“, не считам за необходимо той да бъде коментиран от моя страна. Същото се отнася и за двете учебни помагала „Въведение в Православното догматическо богословие“, изд. къща „Плеяда“, С., 2007 и „Приложение към „Въведение към Православното догматическо богословие“, изд. къща „Плеяда“, С., 2007.

Доц. д-р Клара Тонева е била научен ръководител на осем докторанта, като до момента трима са защитили успешно своя дисертационен труд.

Научната компетентност и толерантност към студентите създават на доц. д-р Клара Тонева авторитет, който допълва академичния ѝ профил.

3. Заключениена оценка

Представената от доц. д-р Клара Тонева документация е пълна и изрядна съгласно нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в РБългария и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, уреждащи процедурата за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ и е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Научната експертиза на доц. д-р Клара Тонева намира израз и в привличането ѝ като експерт в няколко знакови съдебни дела на българската държава срещу някои крайни форми на ислямския фундаментализъм.

Наукометричните параметри на кандидата като сбор от всички групи и категории надхвърля изискуемия минимум.

Развиваната многостранна дейност на доц. д-р Клара Тонева като изследовател и експерт, очертава профила на един добросъвестен богослов с ясна и адекватна позиция по много актуални въпроси на нашето съвремие. Паралелно с това, от съществено значение са и отличните оценки за преподавателската дейност на кандидата, с неоспорим принос за повишаване нивото на учебния процес в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Като заявявам категоричната си подкрепа, препоръчвам на научното жури да гласува положително и да избере за професор по професионално направление 2.4. Религия и теология (История на религиите) доц. д-р Клара Асенова Тонева.

06.12.2021

София

.....

(доц. д-р Димо Пенков)